

- Заиста мислим да званични Београд нема утицај на ставове премијера Републике Српске Милорада Додика у вези с проналажењем начина за решење актуелне политичке кризе у Босни и Херцеговини. То што се можда чини да представници Србије шаљу двосмислене сигнале и да имају некакве скривене намере упркос томе што тврде да је за њих прихватљиво свако решење које је плод договора лидера у БиХ, мислим да је само привид.

Претпостављам да званичници Србије остављају простора за сумњу у своје намере због остварења унутрашњополитичких циљева, односно да се они обраћају пре свега својим грађанима. Додик се осећа довољно јаким да му подршка из Србије за одуговлачење кризе, чини ми се, уопште није ни потребна - истиче у интервјуу за Данас Сулејман Тихић, председник водеће бошњачке партије у БиХ, Странке демократске акције, на чијем је челу 2001. године наследио Алију Изетбеговића.

Премијер Републике Српске је изјавио да су бутмирски предлог направили Американци у договору с вама и Харисом Силајџићем и да сте рачунали да ће ЕУ натерати Додика да прихвати уставне промене. Да ли је истина да је воља међународне заједнице заснована на договору с бошњачким политичарима?

- То што Милорад Додик говори увредљиво је и неистинито. Сви који знају Додика не чуде се када изнесе у јавност потпуно нетачне чињенице. Демантујем одлучно да је пакет направљен на такав начин. То је потпуно домаћи производ, који су Американци и Европљани само нашминкали.

У чему Додик проналази упориште да тако нешто изјави?

- По садржају, реч је о документу који је 29. априла 2006. Милорад Додик подржао и гласао за њега. Доказ за то пружа једноставна правничка анализа или поређење два документа.

Због чега је онда, по вашем мишљењу, Додик тако драстично променио мишљење?

- Сада је друго време и другачије су прилике. Додик је тада био у опозицији и требала му је подршка међународне заједнице. Сада има чврсту позицију на власти и изборни је победник. Политички је много јачи него пре три године.

Премијер РС противи се изменама Устава БиХ, наводећи да ће то „од Срба у БиХ направити мањину“ али истовремено тврдећи да он није антиевропски расположен и да то није разлог за његово противљење.

- Нисам против етничког гласања, али јесам против злоупотреба. Изменама Устава се не укида етничко гласање. Сада се налазимо у парадоксалној ситуацији да мањина прегласава већину, јер један глас РС важи као два у осталим ентитетима. Ми смо за то да премијер БиХ буде из једног народа, председник из другог, а да је председник парламента представник трећег народа у БиХ. Тако ћемо избећи ситуацију у којој се тренутно налазимо, а то је да један народ прегласа друга два. То не значи, међутим, укидање РС.

Како онда објашњавате критике из Републике Српске?

- Једно је извесно и то је немогуће да није познато широј јавности у РС. Мени су замерали када сам тамошњим посланицима објашњавао да су страхови такве врсте неутемељени у потпуности, будући да нико не може укинути РС без воље њених политичких представника, односно њих самих. Јасно је да докле год је БиХ биће и ентитета. Проблем је што се, међутим, иза етничког увек крије неки појединачни, лични интерес, а функционална БиХ је у општем интересу, дакле и грађана БиХ.

Каквим интересом се, према вашем мишљењу, поводи Додик?

- Сигуран сам да није национални. Иза појединачног углавном се крије криминални или некакав његов други облик, који већ самим тим што је скривен отвара простор сумњама те врсте.

Односи БиХ и Србије нису довољно добри. То је констатација и једне и друге стране. Због чега је то тако?

- Хрватски и бошњачки чланови Председништва БиХ не инсистирају на сређивању односа са Србијом и с њихове стране нема никакве иницијативе. Још ни питање постављања амбасадора у Србији нисмо решили. С друге стране, званичници Србије су у свакодневној комуникацији са РС без контакта са остатком БиХ. Они не комуницирају са Сарајевом.

Како оцењујете улогу међународне заједнице у решавању уставне кризе?

- Међународна заједница нема довољно одлучности да стане на пут кризи и реши ситуацију на начин који ће одговарати свима. У ЕУ нема чак ни јасне политике односа према БиХ. Од најмање помоћи је рећи - нека се сами договоре. Не можемо се ми сами договарати ако смо у неравноправном положају. Глас у РС вреди два гласа у остатку БиХ. Захваљујући томе имамо мир. Али, то је неправедни мир који је наметнула међународна заједница.

Какав исход предвиђате?

- У интересу РС није радикализација прилика. Република Српска се не може одвојити од БиХ, јер је свима јасно да је свака подела праћена ратним сукобима. Због тога сматрам да ће се криза окончати решењем које је у интересу свих, а то је функционална и целовита БиХ.

Слажете ли се са оценама јавног мњења у БиХ да су грађани жртва неправде када је реч о неукидану шенгенских виза?

- Истина је да овдашња јавност тако доживљава чињеницу да ће њима који су највише страдали у ратним сукобима бити забрањено слободно путовање у Европу, а онима који су највише одговорни се отварају границе. Не могу да поверујем у то што међународна заједница истиче као разлог о техничкој неспремности за укидање виза.

(Данас)